

§ 19

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluidenlakipalvelut-yksikön päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 12.6.2020 § 115 (autovaurio)

HEL 2020-007102 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden lakipalvelut-yksikön päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 12.6.2020 (115 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Muutoksenhaun kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden lakipalvelut-yksikön päällikkö on 12.6.2020 (115 §) päätöksellään hylännyt 10.12.2019 Kaarelantien ja valtatie 3/E12 liittymän risteyksessä tapahtuneeseen ajoneuvovaurioon liittyvän vahingonkorvausvaatimuksen. Päätös on nähtävillä kokonaisuudessaan päätöshistoriassa.

Esitetyt vaatimukset ja perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessaan vaatimuksensa vahingonkorvuksesta 10.12.2019 noin kello 13.15 Kaarelantien ja valtatie 3/E12 risteyksen kohdalla tapahtuneeseen ajoneuvovaurioon liittyen. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Perustelut

Lautakunta viittaa yksikön päällikön päätöksessä esitettyyn asiaa koskevaan selvitykseen sekä yhtyy yksikön päällikön asiassa antamaan päätökseen ja sen perusteluihin.

Tuottamusvaatimuksesta johtuen ei pelkkä kadun huono kunto synnytä kaupungin vahingonkorvausvastuuta, vaan edellytyksenä on, että kunnossapito on tehty virheellisesti tai huolimattomasti taikka kadun kunnossapitoon kuuluvia tehtäviä on laiminlyöty. Lisäksi edellytetään syy yhteyttä virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä.

Lakipalvelut-yksikön päällikön päätöksen perusteluissa on saadun selvityksen nojalla todettu, että kaupunki on tarkkaillut kadun kuntoa, ja vahinkopaikalla on torjuttu liukkaita 8.12.2019, jolloin kuoppa ei ole ollut havaittavissa. Katua kunnossapidetään II-hoitoluokan mukaisesti. Kuoppa on syntynyt ajankohtana, jolloin katu reikiintyy sääolosuhteiden

vuoksi hyvin nopeasti. Edellä mainituilla perusteilla on todettu, että kaupunki ei ole laiminlyönyt kunnossapitovelvollisuuttaan.

Jos kadun kunnossapitovastuussa oleva toimii kohtuullisessa ajassa, ei vahingonkorvausvastuuta pääsääntöisesti synny.

Kaupungilla ei ole ollut tietoa asfalttiin äkillisesti syntyneestä kuopasta ennen 10.12.2019 kello 16.50, joten kaupungilla ei ole ollut mahdollisuutta ryhtyä korjaustoimenpiteisiin aiemmin. Kaupunki on ryhtynyt toimiin kuopasta tiedon saatuaan, ja kuoppa on paikattu 10.12.2019 kello 21.53.

Edellä esitetyin perustein lautakunta katsoo, että kuoppa ei ole johtunut kaupungin laiminlyönnistä kadun kunnossapidossa. Kyseisen kaltainen kuoppa voi syntyä katuun hyvinkin lyhyessä ajassa, jopa muutamassa tunnissa. Kaupunki on ko. tapauksessa osoittanut toimineensa huolellisesti huolehtiessaan kadun kunnosta. Kaupunki on myös ryhtynyt korjaustoimenpiteisiin kohtuullisessa ajassa. Näin ollen kaupunki ei ole vahingosta vastuussa.

Hakijan oikaisuvaatimuksessa esittämän näkemyksen mukaan kaupungilla on korkeimman oikeuden ennakkopäätöksen (KKO 1998:146) perusteella ankara vastuu vahingosta, eikä tuottamusta siten edellytetä kaupungin korvausvastuun syntymiselle.

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan sekä vahingonkorvauslain (412/1974) vastuusäännösten että kunnossapitolain (31.8.1978/669) kunnossapidon laatutasoa määrittävien säännösten kautta.

Hallituksen esityksen (HE 281/2004) mukaan kadun kunnossapitovelvollisen vastuu ulkopuoliselle aiheutetusta vahingosta on lähtökohtaisesti tuottamusvastuuta, eli vahingon on täytynyt aiheutua kunnossapitovelvollisen virheestä, huolimattomuudesta tai laiminlyönnistä. Oikeuskäytännössä on vakiintuneesti katsottu kadun kunnossapidämisen kuuluvan ns. korostetun huolellisuusvelvollisuuden alueeseen (esim. KKO 1995:69, KKO 1997:151 ja KKO 1998:147). Oikeuskirjallisuudessa on myös käsitelty kadun kunnossapidäjän tuottamusvastuuta oikeustapauksineen (esim. Pauli Ståhlberg, Juha Karhu: Suomen vahingonkorvausoikeus. Helsinki 2013).

Korkeimman oikeuden ennakkopäätöksessä (KKO 1998:146) on ollut kyse liukkauden torjumisesta tielaitoksen kunnossapitovastuulle kuuluvaan tieosuudesta. Korkein oikeus on katsonut, että tielaitoksen olisi ollut mahdollista toimenpiteillään (hiekoituksella) estää tien käyttäjien kannalta yllättävän vaaratilanteen syntyminen.

Hakijan viittaama oikeustapaus ei ole vertailukelpoinen oikaisuvaatimusta koskevan tapauksen kanssa mm. siitä syystä, että hakijalle aiheutunut autovaurio ei ole johtunut tien pinnan liukkaudesta vaan äkillisesti syntyneestä kuopasta.

Kuopan syntyminen tiettyyn paikkaan ei ole yleensä ennakoitavissa, eikä kuopan syntymisen ennaltaehkäisy ole mahdollista. Ko. kuopan syntyminen ko. ajankohtana, ei siten ole ollut kaupungin kannalta ennalta-arvattavissa. Kaupunki on lisäksi ryhtynyt edellä esitetyn mukaisesti kunnossapitotoimiin kuopan korjaamiseksi kohtuullisessa ajassa tiedon siitä saatuaan, ja näin ollen täyttänyt kunnossapitovelvollisuutensa kunnossapitolain edellyttämällä tavalla.

Asiassa ei ole tullut esille mitään sellaista uutta selvitystä, joka antaisi aiheutta aikaisemman päätöksen muuttamiseen.

Lopputulos

Helsingin kaupunki ei ole vahingonkorvauslain nojalla vastuussa hakijan ajoneuvossa ilmenneestä vauriosta.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että lakipalvelut-yksikön päällikön päätöstä ei ole syytä muuttaa

Sovellettu lainsäädäntö

Vahingonkorvauslaki (31.5.1974/412) 2:1 §, 6:1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1-4 §, 14 §

Tieliikennelaki (267/1981) 3 §, 23 §, 62 §

Hallituksen esitys (HE 281/2004)

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Virpi Leppänen, lakimies, puhelin: 310 33260
virpi.leppanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 32 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 32 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi sähköpostitse 12.6.2020. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 17.6.2020 eli säädetyssä määräajassa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Virpi Leppänen, lakimies, puhelin: 310 33260
virpi.leppanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 32 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 32 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallinto- ja lakipalvelut Lakipalvelut Yksikön päällikkö 12.06.2020 § 115

HEL 2020-007102 T 03 01 00

Päätös

Lakipalvelut-yksikön päällikkö päätti hylätä hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Päätöksen perustelut

Hakija on 27.12.2019 esittänyt ELY-keskukselle 241,40 euron suuruisen korvausvaatimuksen. ELY-keskus on siirtänyt asian käsittelyn Helsingin kaupungille 27.5.2020, sillä vahinkopaikka sijaitsee Helsingin kaupungin kunnossapidettävällä alueella. Vahingonkorvausvaatimuksen mukaan hakijan ajoneuvon rengas vaurioitui ajettaessa ajoväylällä sijainneeseen kuoppaan 10.12.2019 klo 13.15 Kaarelantien ja valtatie 3/E12 liittymän risteyksessä.

Kunnossapitolaki edellyttää kaupunkia pitämään kadut liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika sekä eri liikennemuotojen tarpeet sekä terveellisyys, liikenneturvallisuus ja liikenteen esteettömyys. Kadun kunnossapito käsittää muun muassa katurakenteiden kunnossapidon, kuten rikkoutuneen päällysteen korjaamisen tai uudelleen päällystämisen.

Kunnossapitolain mukaan kunta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten kadun ja yleisten alueiden kunnossapito talvella, muu kunnossapito sekä puhtaanapito on laissa asetetut velvollisuudet ja paikalliset olot huomioon ottaen hoidettava. Määräykset voivat koskea mm. suoritusaikaa sekä katujen ja yleisten alueiden jaottelua tavoitetason mukaan eri kunnossa- ja puhtaanapitoluokkiin.

Helsingissä kadut ja kevyen liikenteen väylät jaetaan kolmeen hoitoluokkaan katuluokituksen sekä väylän vilkkauksen mukaan. Pääkadun ja erittäin vilkkaan liikenteen väylän (I-luokan kadun) päällysteessä ei ole vaurioita yksittäisiä viivahalkeamia lukuun ottamatta ja urasyvyys on vähäinen. Kokoojakadun ja vilkasliikenteisen kevyen liikenteen väy-

län (II-luokan kadun) päällysteessä voi olla lieviä vaurioita ja se voi olla kulunut, mutta urasyvyys ei saa olla huomattava. Tonttikadun ja vähäliikenteisen kevyen liikenteen väylän (III-luokan kadun) päällysteessä sallitaan vaurioita kohtuullisin määrin, mutta ne eivät saa aiheuttaa vaaratilanteita.

Vahinkopaikka on ajoväylä ja sen hoitoluokka on II.

Vahinkopaikan kunnossapitotoimenpiteistä on pyydetty selvitys alueen kunnossapidosta vastaavalta. Saadun selvityksen mukaan vahinkopaikalla olleesta kuopasta vastaanotettiin ensimmäinen ilmoitus 10.12.2019 klo 16.50. Ilmoittajalla ei ollut tietoa kuopan koosta, joten ilmoituksen perusteella tilattiin 11.12.2019 aamuksi kuopan paikkaustoimenpiteet. Toinen ilmoitus kuopasta vastaanotettiin 10.12.2019 noin klo 20. Ilmoituksessa kerrottiin kuopan olevan iso, jonka johdosta paikalle vietiin liikenneohjauskartio varoittamaan kuopasta. Tässä yhteydessä otettujen valokuvien perusteella työnjohdossa todettiin, että kuoppa kannattaa täyttää murskeella ennen seuraavan aamun paikkaustoimenpiteitä. Kuoppa paikattiin murskeella 10.12.2019 klo 21.53. Kylmämassapaikkaus tehtiin 11.12.2019 noin klo 9.30.

Forecan Malmin lentokentän mittausasemalla tehtyjen mittausten mukaan lämpötila on 9.1.2019 vaihdellut 6,5°C ja 4,1°C välillä ja päivän sekä yön aikana on esiintynyt sateita. 10.12.2019 lämpötila on vaihdellut 3,6°C ja -7,1°C välillä, menen miinukselle noin klo 7 aamulla. Tällöin on alkuyön aikana esiintynyt sateita ja aamuyöstä vähäistä lumisadetta. Suurimmassa osassa maata joulukuu oli tavanomaista sateisempi. Etelä-Suomessa satoi yleisesti puolitoistakertaisesti normaaliin verrattuna (lähde: Ilmatieteenlaitoksen ilmastokatsaus-digilehti joulukuu 2019). Ilmatieteen laitoksen mukaan joulukuussa 2019 Kaisaniemen mittausasemalla on mitattu 76,4mm sadetta, kun joulukuussa 2018 sateenmäärä oli 43mm. Jälkeenpäin tarkastellen voidaan todeta, että loppuvuosi 2019 oli kaiken kaikkiaan runsassateinen ja lämpötila vaihteli 0°C molemmin puolin.

Kuoppien syntyminen märkiin ajoratoihin johtuu ajoradalla olevasta vedestä, lämpötilan vaihtelusta 0°C molemmin puolin sekä ajoneuvojen renkaiden kuluttavasta yhteisvaikutuksesta. Asfaltti on huokoista, joten vesi pääsee tunkeutumaan sen rakenteisiin. Jäätyessään vesi laajenee ja alkaa hajottaa asfaltin rakennetta. Näin ollen olosuhteiden ollessa kuoppien syntymiselle otolliset, saattaa isokin kuoppa syntyä hyvin nopeasti, jopa muutamassa tunnissa. Kuopan muodostumista tiettyyn paikkaan ei voi etukäteen ennakoida.

Kadun kunnossa- ja puhtaanapitoon liittyvä vahingonkorvausvastuu perustuu lähtökohtaisesti tuottamukselle eli kadun kunnossapitäjän on

vahingonkorvausvastuun syntymiseksi täytynyt syyllistyä laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn. Lisäksi edellytetään, että toiminnan tai laiminlyönnin ja syntyneen vahingon välillä on syy-yhteys.

Pelkkä Kaarelantiellä oleva kuoppa ei yksinään aiheuta vahingonkorvausvastuuta kaupungille kadunpitäjänä. Kaupungin vahingonkorvausvastuu konkretisoituu vain, mikäli kaupunki on laiminlyönyt velvollisuuttaan pitää katu tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta ei sääntele tyhjentävästi kaikkea. Katupäällysteiden laatuvaatimuksista mittayksiköissä (cm) ei ole olemassa kaupunkia sitovaa lakia tai normia. Kadunpitäjänä kunta määrittelee yleisen katujen kunnossapidon palvelutason ja siihen liittyvät laatuvaatimukset. Kaupunki on antanut sanalliset määreet laatuvaatimusten tulkinnalle hoitoluokitusten kuvauksissa. Vahinkopaikan, joka kuuluu hoitoluokkaan II eli kokoojaka-tuihin, tyydyttävä kunto säilyy, vaikka sen päällysteessä olisi lieviä vaurioita ja se olisi kulunut, mutta urasyvyys ei saa olla huomattava.

Kadun kunnossapitovelvollinen voi vapautua vahingonkorvausvastuustaan, jos hän voi osoittaa, että kunnossapito on hoidettu asianmukaisesti. Kadunpitäjällä on oltava kohtuullinen aika tehdä tarvittavat kunnossapitotoimet kadun pitämiseksi tyydyttävässä kunnossa. Katuja ei voida pitää reaaliaikaisesti täysin moitteettomassa kunnossa.

Asiassa saatujen selvitysten perusteella kaupunki on seurannut ajoväylän kuntoa. Alueella tehdään valvontakäyntejä päivittäin ja vahinkopai-kalla on tehty liukkaudentorjuntaa suolauksen muodossa edellisen ker-ran ennen vahinkoa 8.12.2019 noin klo 8.30. Tällöin kuoppaa ei ole ol-lut havaittavissa. Kuoppa on syntynyt ajankohtana, jolloin katu reikiintyy sääolosuhteiden vuoksi hyvin nopeasti.

Kyseisestä kuopasta esitettiin kaupungille useampia vahingonkorvaus-vaatimuksia. Ensimmäinen kaupungilla tiedossa oleva vahinko on ta-pahtunut 9.12.2019 kello 9.40. Tämän tiedon ja paikalla tehdyn suo-lauksen välillä kuluneen ajan perusteella voidaan kuopan arvioida syn-tyneen nopealla aikavälillä, 24 tunnin sisällä ennen vahinkoja. Kyseistä ajoväylää käyttää mittausten mukaan yli 6000 ajoneuvoa vuorokaudes-sa. Tämä määrä suhteutettuna tapahtuneisiin vahinkoihin puoltaa sitä, että kuoppa on ollut väistettävissä.

9.12.2019 tapahtuneista kuoppaan ajoista ei ole tullut kaupungille ilmoi-tusta kuin vasta myöhemmin kaupungille toimitettujen vahingonkor-vausvaatimusten muodossa. Ensimmäinen ilmoitus kaupungille saapui edellä mainitun mukaisesti 10.12.2019 klo 16.50. Tieliikennelaissa on määriteltä, että tienkäyttäjän tulee omaa turvallisuuttaan vaarantamatta

pyrkiä varoittamaan muuta liikennettä tiellä olevasta esteestä. Vaikka vahingon aiheuttaneeseen reikään on ajanut useampi autoilija, ei heistä yksikään ollut merkinnyt kuoppaa varoittaakseen muita tien käyttäjiä.

Tienkäyttäjän on tieliikennelain mukaan noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi sekä sovitettava tilannenopeus sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen muun ohella tien kunto ja sääolosuhteet. Nopeus on pidettävä sellaisena, että kuljettaja säilyttää ajoneuvon hallinnan ja voi pysäyttää sen edessä olevan ajoradan näkyvällä osalla ja kaikissa ennalta arvattavissa tilanteissa.

Asiassa saatujen selvitysten perusteella vahinko aikaan vallinneet sääolot ovat aiheuttaneet nopeasti syntyneen kuopan ajoväylään. Kaupunki on ryhtynyt toimenpiteisiin saatuaan tiedon kuopasta ja kyseisen ajoväylän kuntoa on seurattu säännöllisesti. Kaupunki katsoo toimineensa huolellisesti ja hoitaneensa kunnossapidon kunnossapitolain mukaisesti, eikä näin ollen ole asiassa korvausvelvollinen.

Sovelletut oikeusohjeet

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Tieliikennelaki (267/1981) 3 §, 23 §, 62 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §, 14 §

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan päätös 21.6.2017 § 57

Lisätiedot

Katri Lindman, lakimiesharjoittelija, puhelin: 310 28693
katri.lindman(a)hel.fi